

Position paper

Van organisatieperspectief naar regionaal perspectief: samenwerken aan een toekomstbestendige zorg

Aan de leden van de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, t.a.v. De Griffie.

Het is 2040. Zorg en welzijn zijn toegankelijk voor mensen die dat echt nodig hebben. Professionals hebben tijd voor hun vak en werken samen met technologie en informele netwerken. Instroom, behoud en mobiliteit worden regionaal georganiseerd, in nauwe samenwerking met onderwijs en het sociaal domein.

Dit toekomstbeeld vraagt om scherpe keuzes vandaag: RegioPlus loopt hierin voorop

Op dit moment piept en kraakt de sector. De druk op zorgprofessionals, mantelzorgers en organisaties neemt verder toe. Daarnaast laten [prognoses van ABF Research](#) zien dat de zorgvraag sneller groeit dan het beschikbare personeel.

- [Uit cijfers van het CBS](#) blijkt dat zorgprofessionals gemiddeld 31% van hun werktijd aan administratie besteden.
- Ook ervaart 44% hoge werkdruk, blijkt uit hetzelfde onderzoek. Bij veel administratie is dat zelfs 50%. Meer administratie leidt aantoonbaar tot hogere werkdruk en uitval.
- [Volgens het CBS](#) heeft de sector zorg en welzijn het hoogste aandeel mantelzorgers (21%) en 83% van de professionals is vrouw. Het aantal zwaarbelaste werkende mantelzorgers steeg van 3% naar 5%.
- [Volgens het SCP](#) verleende in 2024 39% van de Nederlanders mantelzorg: ruim 5,5 miljoen mensen. Dit aandeel groeit en legt steeds meer druk op werkenden én zorg.
- Een groeiend deel van zorgprofessionals levert intensieve mantelzorg: meer dan 8 uur per week, gemiddeld 25 uur.

De gevolgen hiervan zijn dat het systeem vastloopt, er een oplopende druk komt op professionals en mantelzorgers en dat mensen te laat of zelfs helemaal geen zorg meer krijgen. [RegioPlus heeft in 2025 voor het eerst inzichtelijk gemaakt](#) welke zorg en ondersteuning in de toekomst niet meer geleverd kan worden.

Dit vraagstuk is niet op te lossen met alleen extra personeel. Zelfs met maximale instroom blijft de kloof groeien. Regels en systemen belemmeren bovendien innovatie en anders werken.

De oplossing ligt in samenwerking en een structurele koers

RegioPlus ziet in de praktijk dat oplossingen bestaan – mits we deze structureel organiseren en opschalen. Zorg- en welzijnsorganisaties kunnen dit vraagstuk namelijk niet langer individueel oplossen. Er is een structurele transformatie nodig van hoe we zorg en welzijn organiseren, ondersteunen en toegankelijk houden. Niet alleen binnen de zorgsector, maar juist ook in samenwerking met onderwijs, gemeenten, het sociaal domein, technologiepartners en meerdere ministeries. RegioPlus verenigt partijen rondom deze opgave en zet de noodzakelijke beweging in gang.

Twee keuzes zijn nodig

De vragen die in dit notaoverleg staan over instroom, werkdruk, behoud en innovatie laten zien dat het huidige beleid kan 'winnen' door meer samenhang. Zonder samenhang blijven deze vraagstukken zich herhalen en versterken.

1. Kies voor een consistente, structurele koers

De arbeidsmarkttopgave vraagt om structurele keuzes en een lange adem. Incidenten of losse voorbeelden mogen niet leiden tot versnipperde maatregelen.

Dit betekent:

- structurele in plaats van tijdelijke inzet;
- ruimte voor innovatie en anders werken;
- blijvende inzet op gezondheid, preventie en samenredzaamheid.

Ontregelen is hierbij essentieel: regels vereenvoudigen en ruimte creëren om nieuwe werkwijzen daadwerkelijk te implementeren en op te schalen.

VOORBEELD

[Het VSA-spreekuur](#) is een mooi voorbeeld waarin één initiatief effect heeft op meerdere arbeidsmarktproblemen. Als VSA (Vrouw Specifieke Aandoeningen) worden aangepakt, dan heeft dat directe gevolgen voor het welbevinden van vrouwen, zowel privé als op de werkvloer. Het overgrote deel van professionals in de sector is vrouw én mantelzorger. Dit initiatief heeft daarmee een positief effect op de inzetbaarheid binnen de gehele sector en wordt begin juni officieel door VWS tot Koploper van het Actie Leer Netwerk (onderdeel van RegioPlus) benoemd.

Dit vraagstuk vraagt geen snelle oplossingen,
maar een consistente koers en structurele keuzes.

---

2. Samenwerking is geen optie, maar noodzaak

De transformatie van zorg en welzijn vraagt een fundamentele verschuiving: het individuele organisatiebelang maakt plaats voor het regionale maatschappelijke belang. De arbeidsmarkttopgave overstijgt individuele organisaties. RegioPlus ziet dat regionale arbeidsmarktinfrastructuren al bestaan en goed functioneren. Het benutten en versterken van deze bestaande structuren is vele malen effectiever dan het parallel ontwikkelen van nieuwe initiatieven.

Regionale samenwerking in de praktijk

Via het meerjarenprogramma *Samenwerken en Innoveren in de Regio* werken de regionale werkgeversorganisaties samen aan duurzame oplossingen.

Concrete voorbeelden laten zien dat samenwerking:

- instroom vergroot;
- behoud versterkt;
- mobiliteit mogelijk maakt.

VOORBEELD

Een voorbeeld van concrete en succesvolle regionale samenwerking zijn de Ontdekde zorg & welzijn shops van ZWconnect. In deze samenwerking tussen 26 organisaties, gemeenten en opleiders zijn in één jaar tijd bijna 100 matches gerealiseerd, met een retentie van ruim 90%. Dit laat zien dat wanneer werkgevers, gemeenten en onderwijsinstellingen regionaal samenwerken, instroom en behoud daadwerkelijk verbeteren.

Samenwerking over sectoren en ministeries heen

De arbeidsmarkt van de toekomst vraagt daarnaast om samenwerking buiten de zorgsector. Het arbeidsmarktbeleid moet integraal en interdepartementaal benaderd worden: het is een vraagstuk van ons allemaal. RegioPlus werkt hierin samen met onderwijs en verschillende ministeries om ruimte te creëren voor een meer skillsgerichte arbeidsmarkt, naast bestaande opleidingsroutes.

VOORBEELD

Een sterk voorbeeld van een succesvolle samenwerking is te lezen in het [manifest Naar een skillsgerichte arbeidsmarkt](#), wat inmiddels wordt ondersteund door meer dan 300 organisaties. Het laat zien dat de beweging naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt – waarin diploma's én skills centraal staan – al in volle gang is. Deze beweging is ontstaan vanuit de werkvloer en breidt zich als een olievlek uit onder werkgevers, onderwijs, leveranciers en regionale werkgeversorganisaties. Dit soort samenwerking ontstaat vanuit vertrouwen.

We lossen dit vraagstuk niet per organisatie op, maar samen:
regionaal én over sectoren en ministeries heen.

Oproep aan de Kamer

RegioPlus roept de Kamer op om:

- arbeidsmarktbeleid integraal en interdepartementaal te benaderen;
- regionale samenwerking structureel te ondersteunen;
- ruimte te geven aan skillsgerichte instroom en mobiliteit;
- administratieve lasten verder terug te dringen;
- te investeren in behoud en duurzame inzetbaarheid;
- innovatie en anders werken actief te stimuleren;
- regionale arbeidsmarktinfrastructuren structureel onderdeel te maken van beleid.

Alleen door samen te werken aan systeemverandering blijft zorg en ondersteuning toegankelijk én blijft werken in zorg en welzijn aantrekkelijk. RegioPlus kan hierin fungeren als verbindende schakel tussen beleid en uitvoering, door regionale samenwerking te organiseren, innovatie op te schalen en arbeidsmarktoplossingen in de praktijk te brengen.